

Ohje lasten sijoittamisesta varhaiskasvatukseen —sijoittamista valmisteleville ja päätöksen tekijöille

Lasten sijoittamista varhaiskasvatukseen ohjaa Varhaiskasvatuslaki ja asetus lasten päivähoidosta (VL 2, 11 ja 11a §, PhA 2 §)

Kunnan on huolehdittava, että lapsi saa varhaiskasvatusta kunnan järjestämässä paikassa sen ajan päätyttyä, jolta voidaan suorittaa sairausvakuutuslaissa tarkoitettua äitiys- ja vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa, ei kuitenkaan aikana, jolta voidaan suorittaa äitiys- ja vanhempainrahakauden ulkopuolella maksettavaa isyysrahaa. Lapsi voi olla varhaiskasvatuksessa siihen saakka, kunnes hän siirtyy oppivelvollisena perusopetukseen. Varhaiskasvatusta on kuitenkin järjestettävä osa-aikaisesti, kun lapsi osallistuu perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen. Varhaiskasvatusta on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä lapsen vanhempien tai muiden huoltajien toivomassa muodossa (Laki 11a§).

Kun varhaiskasvatukseen otetaan muita kuin varhaiskasvatukseen oikeutettuja lapsia, on etusija annettava lapsille, jotka tarvitsevat varhaiskasvatusta sosiaalisista tai kasvatuksellisista syistä. Eriyisen hoidon tai kasvatuksen tarpeessa olevasta lapsesta on hankittava alan erikoislääkärin tai muun asiantuntijan lausunto (PhA 2§).

Varhaiskasvatus on pyrittävä järjestämään siten, että se tarjoaa jatkuvan hoidon ja kasvatuksen sinä vuorokauden aikana, jona sitä tarvitaan (Laki 2§). Kunnan on lisäksi huolehdittava siitä, että lasten päivähoitoa voidaan antaa lapsen äidinkielenä olevalla suomen-, ruotsin- tai saamenkielellä (Laki 11 §).

Mikäli päivähoidossa olevan lapsen hoitotarve muuttuu osapäivähoidosta tai muusta osa-aikahoidosta kokopäivähoitoon ennakoimattomasta työllistymisestä, opinnoista tai koulutuksesta johtuen, kunnan on kuitenkin järjestettävä edellä mainituista syistä laajentuneen hoitotarpeen mukainen hoitopaikka välittömästi saatuaan tiedon tarpeen muutoksesta (PhA 2§).

Lapsen vanhempien tai muiden huoltajien on haettava päivähoitopaikkaa viimeistään neljä kuukautta ennen kuin lapsi tarvitsee päivähoitopaikan. Mikäli päivähoidon tarve johtuu työllistymisestä, opinnoista tai koulutuksesta eikä tarpeen alkamisajankohta ole ennakoitavissa, on päivähoitopaikkaa haettava niin pian kuin mahdollista, kuitenkin viimeistään kaksi viikkoa ennen kuin lapsi tarvitsee päivähoitopaikan (PhA 2§).

Pääkaupunkiseudun kuntien sopimus yhteistyöstä lasten päivähoidon ja varhaiskasvatuksessa toteutettavan esiopetuksen järjestämisestä

Pääkaupunkiseudulla (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa) on voimassa sopimus ja toimintaohjeet yhteistyöstä lasten päivähoidon ja varhaiskasvatuksessa toteutettavan esiopetuksen järjestämisestä.

Perheillä on mahdollisuus hakea lapselle päivähoitopaikkaa kuntarajoista riippumatta. Perheitä ohjataan valitsemaan yksi hoitopaikkatoive omasta kunnasta, sillä oman asuinkunnan lapset asetetaan etusijalle hoitopaikkoja myönnettäessä. Perheen muuttaessa sopimuskunnasta toiseen lapsella säilyy oikeus jatkaa aloittamassaan päivähoitopaikassa oppivelvollisuuden alkamiseen saakka. Myös hoitopaikkatakuun piirissä olevat lapset ovat oikeutettuja säilyttämään vanhan hoitopaikkansa, vaikka asuinkunta muuttuu keskeytyksen aikana. Sopimus ei koske yksityistä päivähoitoa eikä kunnan tarjoamaa vuorohoitoa. Pääkaupunkiseudun ulkopuolisiin kuntiin maksusitoumusten myöntämisestä päättää varhaiskasvatuspäällikkö.

Lasten sijoittaminen varhaiskasvatukseen Vantaalla

1. Varhaiskasvatuksen vaihtoehtoista tiedottaminen ja palveluohjaus

Varhaiskasvatuksen eri vaihtoehtoista tiedotetaan henkilökunnalle Avaimessa ja asiakkaille Vantaan internet-sivuilla ja Lasten Vantaa – Facebook-sivuilla. Tutustumalla eri vaihtoehtoihin lasten vanhemmille tai muille huoltajille muodostuu käsitys siitä, mikä palvelumuoto vastaa parhaiten lapsen ja perheen tarpeisiin. Vaihtoehtoja kunnalliselle päivähoidolle ovat lasten kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, palveluseteli yksityiseen päiväkotihoidon sekä varhaiskasvatuksen kerhot, hoitoapupalvelu, avoimet päiväkodit ja asukaspuistot. Myös muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin tarjonnasta tiedotetaan.

Vanhemmat tai muut huoltajat voivat myös olla yhteydessä suoraan varhaiskasvatuksen toimintayksikköön tai varhaiskasvatus/asiakaspalveluihin. Alueellista yhteistyötä tehdään lastenneuvoloiden henkilökunnan kanssa palvelujärjestelmän ja -tarjonnan ajantasaisen tiedon ylläpitämiseksi.

Lähtökohtina tiedottamisessa ja palveluohjauksessa ovat lapsen ja perheen tarpeisiin sopivien vaihtoehtojen kartoittaminen yhdessä vanhempien tai muiden huoltajien kanssa.

2. Varhaiskasvatuspaikan hakeminen

Hakemus varhaiskasvatukseen tulee jättää viimeistään 4 kk ennen kuin lapsi tarvitsee paikan. Kun kyseessä on äkillinen varhaiskasvatuspaikan tarve, hakemus on jätettävä viimeistään kaksi viikkoa ennen kuin lapsi tarvitsee paikan. Näissä tilanteissa lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa pyydetään osoittamaan työllistyminen tai opiskelun aloittaminen kirjallisesti.

Äkillinen varhaiskasvatuspaikan tarve voi syntyä seuraavissa tilanteissa:

- vanhempi tai muu huoltaja saa työtarjouksen, joka edellyttää työnteon aloittamista välittömästi (vanhempi tai muu huoltaja on työtön tai hän saa työtarjouksen uudesta työpaikasta esim. ollessaan hoitovapaalla)
- vanhempi tai muu huoltaja pääsee opiskelemaan tai saa peruutuspaikan tai hänelle osoitetaan paikka työllisyyskoulutukseen
- perheen muutto kuntaan johtuu uuden työn saamisesta, opinnoista tai koulutuksesta

Lapsen vanhempi tai lähihuoltaja voi yksin hakea varhaiskasvatus- tai esiopetuspaikkaa lapselle. Hänen tehtävänä on sopia lapsen toisen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen varhaiskasvatusjärjestelyistä ennen hakemuksen jättämistä.

3. Lapsen sijoittamisen valmistelu

3.1. Hakemuksen tietojen tarkistaminen perheen kanssa

Päiväkodin johtaja on yhteydessä perheeseen kahden viikon kuluessa hakemuksen saapumisesta

- Täydentää hakemuksen puuttuvia tietoja mm. varhaiskasvatuksen toivotun alkamispäivän
- Tarkistaa toisen vanhemman tai muun huoltajan tiedot, jos hakemuksessa on vain yksi vanhempi tai muu huoltaja
- Selvittää lapsen hoidon tarpeen (vanhemmat/vanhempi tai muu huoltaja työssä/opiskelemassa/kotona vai ovatko kotona olevat vanhemmat/vanhempi tai muu huoltaja hakemassa työtä tai opiskelupaikkaa)
- Tarkistaa mahdolliset muut lapsen varhaiskasvatukseen sijoittamiseen vaikuttavat perusteet, mm. lastensuojelun-, perhetyöntekijän- neuvolan-, lääkärin tai muun asiantuntijan lausunto
- Keskustelee lapsen vanhempien tai muiden huoltajien kanssa lapsen ja perheen tarpeisiin soveltuvista alueen vaihtoehtoisista palveluista mukaan lukien yksityiset varhaiskasvatuspalvelut
- Kertoo toimintayksikön ja alueen paikkatilanteesta ja päätöksenteon aikataulusta
- Muistuttaa, että lapsen vanhemmilla tai muilla huoltajilla on vastuu ilmoittaa hoitopaikan hakuun ja tarpeeseen liittyvistä muutoksista.

3.2. Yhteydenotto perheeseen ennen lapsen sijoittamista varhaiskasvatukseen

Päiväkodin johtaja selvittää ennen lapsen sijoittamista varhaiskasvatukseen lapsen vanhempien tai muiden huoltajien kanssa keskustellen omaan yksikkönsä ensisijaisesti hakeneiden tilanteen:

- Varmistaa, onko lapsen varhaiskasvatuksen tarve pysynyt hakemustietojen mukaisena (vanhemmat/vanhempi tai muu huoltaja työssä/opiskelemassa/kotona vai ovatko kotona olevat vanhemmat/vanhempi tai muu huoltaja hakemassa työtä tai opiskelupaikkaa)
- Tarkistaa varhaiskasvatuksen alkamispäivän ja sopii lapsen tutustumisesta varhaiskasvatuspaikkaan (perheelle kerrotaan, että laskutus käynnistyy päätöksen alkamispäivästä, tutustuminen varhaiskasvatukseen on maksutonta niin kauan kuin vanhempi on lapsen mukana)
- Tiedustelee lapsen päivittäiset hoitoajat ja mahdolliset säännölliset vapaapäivät, lapsen/vanhempien tai muiden huoltajien kotikielen/ arvioidun kielitaidon

- Informoi kyseeseen tulevat paikkavaihtoehdot (kuljetusmahdollisuus: oma auto/julkinen liikenne, kuljetussuunnat)
- Kertoo, että päätös hoitopaikasta lähetetään myös lapsen toiselle vanhemmalle tai muulle huoltajalle, joka ei asu lapsen kanssa samassa osoitteessa

4. Lapsen sijoittaminen varhaiskasvatukseen

Alueen paikkatilanne ja lapsiryhmien toimivuuden huomioonottaminen vaikuttavat mahdollisuuteen tarjota perheelle heidän toivomansa varhaiskasvatuspaikka. Paikka pyritään järjestämään perheen ensisijaisen tai vaihtoehtoisten toiveiden mukaisesti.

Kun hakijoita on johonkin hoitopaikkaan enemmän kuin vapaita paikkoja, lasten sijoittamisessa huomioidaan (ei tärkeysjärjestys):

- sisarukset
- lapsikohtaiset erityistarpeet (kielen, kasvun ja oppimisen tuki sekä lastensuojelun tukitoimi)
- päivittäinen hoitoaika
- yksinhuoltajuus
- kuljetusmahdollisuus
- ryhmän toimivuus (lasten ikäjakauma, kielen, kasvun ja oppimisen tuki)

Lapsen sijoittamisessa ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen huomioidaan edellisten lisäksi, että:

- lapsen äidinkieli on ruotsi
- perheessä toinen vanhemmista tai huoltajista puhuu ruotsia
- lapsella on kokemusta ruotsinkielisestä kieliympäristöstä

Lisäksi otetaan huomioon toiminnan luonteesta johtuvat syyt:

Kasvun ja oppimisen tukea tarvitsevan lapsen sijoittaminen varhaiskasvatukseen
Varhaiskasvatukseen sijoittaminen ja tarvittavat tukitoimenpiteet valmistellaan yhteistyössä vanhempien tai muiden huoltajien, alueen konsultoivan erityislastentarhanopettajan ja mahdollisten muiden asiantuntijoiden kanssa.

Ilta- ja Ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus

Iltaisin ja ympäri vuorokauden toimivaan ryhmään sijoitetaan vain lapset, joilla vanhempien tai muiden huoltajien työstä tai opiskelusta johtuva hoidon tarve ajoittuu muuhun kuin klo 6.00 - 18.00 väliseen aikaan. Kun ilta- tai ympäri vuorokautisen varhaiskasvatuksen tarve lakkaa, lapsi siirretään pääsääntöisesti päiväryhmään. Vuorohoitoa tarvitsevia ensimmäisellä vuosiluokalla olevia oppilaita voidaan sijoittaa ympäri vuorokauden toimiviin päiväkoteihin.

Steiner- ja montessoripainotteinen varhaiskasvatus

- vanhempien kiinnostus päiväkodin kasvatustilafilosofiaan ja toimintaperiaatteisiin

- lapsen aikaisempi hoitosuhde steinerpäiväkodissa/montessoripäiväkodissa
- sisarus on steiner-/montessoripäivähoidossa tai -opetuksessa
- hakemuksen jättöpäivä

Vieraskielinen varhaiskasvatus

Paikan järjestämisessä noudatetaan tärkeysjärjestyksessä seuraavia periaatteita.

Englanninkielinen varhaiskasvatus

- 3 - 4-vuoden ikä
- lapsen äidinkieli on englanti
- lapsen äidinkieli on suomi ja lapsella on kokemusta englanninkielisestä kieliympäristöstä
- perheessä toinen vanhemmista tai muista huoltajista puhuu lapselle englantia
- sisarus on englanninkielisessä varhaiskasvatuksessa tai opetuksessa
- hakemuksen jättöpäivä

Suomen-venäjänkielinen varhaiskasvatus

- 2 - 6-vuoden ikä
- lapsen äidinkieli on venäjä
- perheessä toinen vanhemmista tai muista huoltajista puhuu venäjää
- perhe on suomenkielinen
- sisarus on suomen-venäjänkielisessä varhaiskasvatuksessa tai -opetuksessa
- hakemuksen jättöpäivä

5. Sisäinen siirtotoive

Siirtotoiveita käsiteltäessä noudatetaan edellä mainittuja sijoittamisperiaatteita. Perheitä ohjataan tekemään siirtotoive lapsen nykyisessä hoitopaikassa. Päiväkodin johtaja ilmoittaa siirron toteutumisesta vanhemmille tai muille huoltajille.

6. Lasten sijoittaminen kerhotoimintaan

Kerhoihin sijoitetaan lapsia, joilla ei ole kokopäivähoidon tarve ja jotka ovat pääsääntöisesti iältään 2,5 - 5-vuotiaita.

7. Varhaiskasvatuspaikan vastaanottaminen ja maksupäätös

Jos perhe ei ota hoitopaikkaa vastaan, hoitopaikan peruminen tai alkamispäivän siirtäminen myöhempään ajankohtaan tulee tehdä 2 viikkoa ennen hoidon alkamisajankohtaa. Perheen tulee olla itse yhteydessä Kansaneläkelaitokseen (KELA) mahdollisen lasten kotihoidon tuen tai yksityisen hoidon tuen maksatuksen jatkumisesta.

Jos perhe ei peru hoitopaikkaa kaksi viikkoa ennen alkamispäivää eikä tuo lasta hoitoon kuukauden sisällä päätöksen alkamispäivästä, peritään puolet kuukausimaksusta. Jos lapsi aloittaa myöhemmin, kuitenkin kuukauden sisällä

päätöksen mukaisesta aloittamispäivästä, laskutus käynnistyy päätöksen mukaisesti. Kun sijoittaminen on tehty, eikä perhe ota paikkaa vastaan, voivat he siirtää hoidon toivottua alkamispäivää yhden kerran vähintään neljä kuukautta eteenpäin.